

Recomandarea Consiliului privind drepturile de proprietate intelectuală și concurența

Traducere neoficială

**Instrumente juridice
OCDE**

Prezentul document este publicat sub responsabilitatea Secretarului General al OCDE. Acesta reproduce un instrument juridic al OCDE și poate conține materiale suplimentare. Opiniile exprimate și argumentele utilizate în materialul suplimentar nu reflectă în mod necesar punctele de vedere oficiale ale țărilor membre ale OCDE.

Prezentul document, precum și orice date și hărți incluse în acesta nu aduc atingere statutului sau suveranității asupra niciunui teritoriu, delimitării frontierelor și perimetrelor internaționale și denumirii niciunui teritoriu, niciunui oraș și niciunei zone.

Acest document este furnizat în mod gratuit. Acesta poate fi reprodus și distribuit în mod gratuit, fără a fi nevoie de alte autorizații, atât timp cât nu este modificat în niciun fel. Acesta nu poate fi vândut.

Această traducere a fost elaborată de Consiliul Concurenței doar în scop informativ, iar OCDE nu poate garanta acuratețea acesteia. Singurele versiuni oficiale sunt textele în limbile engleză și franceză disponibile pe site-ul web al OCDE <http://legalinstruments.oecd.org>.

CONSILIUL,

Având în vedere articolul 5 litera b) din Convenția privind Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 14 decembrie 1960;

Având în vedere Recomandarea Consiliului privind acțiunea împotriva practicilor comerciale restrictive referitoare la utilizarea mărcilor și a licențelor de marcă [[OCDE/LEGAL/0162](#)] și Recomandarea Consiliului privind aplicarea legislației și a politicii în domeniul concurenței acordurilor de brevetare și know-how [[OCDE/LEGAL/0248](#)], pe care prezenta recomandare o înlocuiește,

Având ÎN VEDERE standardele elaborate de OCDE în domeniile inovării, proprietății intelectuale (PI), licențelor și concurenței;

Având ÎN VEDERE importanța atât a drepturilor de proprietate intelectuală, cât și a concurenței în economiile de piață pentru a promova inovarea, creșterea economică și bunăstarea consumatorilor;

Recunoscând că drepturile de proprietate intelectuală nu exonerează titularul de obligațiile legale aplicabile atunci când solicită sau exercită aceste drepturi, inclusiv respectarea legislației în materie de concurență;

Recunoscând că unele practici comerciale legate de PI pot fi favorabile concurenței sau neutre din punct de vedere concurențial;

Recunoscând că acordurile de acordare a licențelor, printre alte practici comerciale legate de PI, contribuie la diseminarea și utilizarea inovațiilor și creațiilor protejate și promovează distribuirea acestora, dar pot conține clauze restrictive care creează, consolidează sau mențin puterea de piață a licențiatului sau a licențiatorului și pot reduce în mod substanțial concurența pe piață sau pot facilita cartelurile;

Recunoscând că efectele anticoncurențiale ale practicilor comerciale legate de PI pot diminua stimulentele pentru inovarea revoluționară, precum și pentru inovarea ulterioară;

Recunoscând importanța coordonării și cooperării naționale și internaționale între autoritățile din domeniul concurenței și între autoritățile de concurență și organismele de PI.

La propunerea Comitetului pentru Concurență:

1. Este de acord că, în sensul prezentei Recomandări, se utilizează următoarele definiții:

- „Dreptul de proprietate intelectuală” se referă la un drept exclusiv, acordat de o jurisdicție și adesea limitat ca durată, care permite titularului să excludă (sau să limiteze) alte persoane de la anumite acțiuni, cum ar fi utilizarea sau exploatarea obiectului dreptului său. Drepturile de proprietate intelectuală variază în funcție de jurisdicție, dar pot include, *printre altele*, dreptul de autor și drepturile conexe, indicațiile geografice, inclusiv denumirile de origine, drepturile asupra desenelor sau modelelor industriale, desenele sau

modelele de design (topografii) ale circuitelor integrate, brevetele și modelele de utilitate, drepturile cultivatorilor de plante și mărcile comerciale. Aceasta se poate referi, de asemenea, la alte forme de proprietate intelectuală, cum ar fi secretele comerciale.

● „Practică comercială legată de PI” se referă la conduita comercială care implică un drept de proprietate intelectuală, inclusiv, dar fără a se limita la dobândirea, exercitarea și acordarea de licențe pentru drepturile de proprietate intelectuală.

II. RECOMANDĂ ca membrii și ne-membrii care au aderat la prezenta Recomandare (denumiți în continuare „aderenți”) **aplică în mod eficace legislația în materie de concurență împotriva practicilor comerciale anticoncurențiale legate de PI.** În acest scop, aderenții ar trebui:

1. Să aplice aceleași principii de concurență drepturilor de proprietate intelectuală ca și altor forme de proprietate, ținând cont în același timp de caracteristicile unice ale drepturilor de proprietate intelectuală.
2. Să aplice aceleași principii de concurență pentru diferite drepturi de proprietate intelectuală, ținând seama în același timp de diferențele relevante dintre tipurile de drepturi de proprietate intelectuală.
3. Să aplice o abordare de la caz la caz și o analiză reală sau probabilă bazată pe efecte (cu excepția restricțiilor analizate *per se sau* prin obiect) atunci când analizează circumstanțele specifice de piață în care apar practici comerciale legate de PI.
4. Să ia în considerare existența drepturilor de proprietate intelectuală atunci când se definesc piețele relevante, fără a echivala în mod automat domeniul de aplicare al dreptului de proprietate intelectuală cu domeniul de aplicare al pieței relevante.
5. Să trateze existența dreptului de proprietate intelectuală ca unul dintre factorii relevanți pentru evaluarea puterii de piață, fără a presupune că acesta conferă în mod inherent putere de piață titularului dreptului.
6. Să aplice în mod restrictiv, dacă este cazul, excepțiile de la legislația națională în materie de concurență pentru drepturile de proprietate intelectuală, având în vedere importanța menținerii unei concurențe efective.

III. RECOMANDĂ ca aderenții să evalueze **efectele anticoncurențiale reale sau probabile în raport cu efectele favorabile concurenței (și în ceea ce privește prezumțiile aplicabile) atunci când evaluează acordurile de acordare a licențelor** de proprietate intelectuală în temeiul dreptului concurenței, cu excepția cazurilor în care acordarea de licențe reprezintă o restricție analizată *per se sau* prin obiect. În acest scop, aderenții ar trebui să ia în considerare, *printre altele*, următorii factori:

1. Contextul juridic și economic în care apar practicile comerciale legate de PI.

2. Relațiile orizontale sau verticale dintre părți.
3. Dacă drepturile de proprietate intelectuală ale părților sunt substituibile sau complementare.
4. Efectele asupra concurenței reale și potențiale, atât din punct de vedere static, cât și dinamic al concurenței.
5. Riscul ca acordurile de licențiere să ofere unei părți posibilitatea de a bloca accesul parțial sau complet al unui input important.
6. Existența unor creșteri ale eficienței compensatorii sau a unor justificări obiective.

IV. RECOMANDĂ ca **aderenții să elaboreze și promoveze instrucțiuni publice privind evaluarea practicilor comerciale legate de PI în temeiul legislației în domeniul concurenței din jurisdicția lor**, cu scopul de a promova transparența și securitatea juridică pentru asigurarea respectării efective a normelor în materie de concurență.

V. RECOMANDĂ ca **aderenții să elaboreze remedii eficiente și adecvate în materie de concurență în cazurile de concurență legate de PI**. În acest scop, **aderenții ar trebui:**

1. Să adopte remedii la situația de fapt din speță.
2. Să se adreseze în totalitate prejudiciului concurențial prin stoparea comportamentelor anticoncurențiale și prin impunerea și descurajarea încălcărilor viitoare, cu scopul de a restabili condițiile concurențiale de piață; și să permită o compensație rezonabilă titularului dreptului pentru orice solicitare de acordare a licențelor impusă de un remediu atunci când sunt în concordanță cu acest obiectiv și cu obiectivele proconcurențiale.
3. Să găsească remediile necesare pentru a repara în mod eficient prejudiciul sau pericolul de prejudiciu în jurisdicția aderentului și, în cazul în care un astfel de remediu are un efect extrateritorial, să ia în considerare dacă măsura corectivă ar afecta interesele semnificative ale oricărei alte jurisdicții.

VI. RECOMANDĂ ca **aderenții să promoveze o cooperare eficientă la nivel național și internațional**. În acest scop, **aderenții ar trebui:**

1. Să elaboreze proceduri pentru a permite o cooperare eficace în materie de politici între autoritățile lor din domeniul concurenței și organismele lor de PI, precum și cu alte agenții de reglementare relevante.
2. Să aplice mecanisme de încurajare a cooperării eficace între autoritățile de concurență din jurisdicțiile afectate în vederea respectării legislației, inclusiv în ceea ce privește remediile legate de PI în anumite chestiuni.

VII. INVITĂ Secretarul General și **aderenții să disemineze prezenta recomandare.**

VIII. INVITĂ non-aderenții să țină seama în mod corespunzător de prezenta recomandare și să adere la aceasta.

IX. INSTRUIEȘTE Comitetul pentru Concurență:

- a) să servească drept forum pentru schimbul de informații și experiență cu privire la punerea în aplicare a prezentelor recomandări, în special pentru a promova cele mai bune practici pentru asigurarea respectării normelor în materie de concurență în cazurile legate de PI și pentru a sprijini asistența tehnică și programele de consolidare a capacităților, inclusiv în strânsă coordonare cu organizațiile internaționale relevante;
- b) să elaboreze un set de instrumente pentru a sprijini punerea în aplicare de către aderenti a prezentelor recomandări; și
- c) să raporteze Consiliului cu privire la punerea în aplicare, diseminarea și menținerea relevanței prezentelor recomandări în termen de cel mult cinci ani de la adoptarea acestora și, ulterior, cel puțin o dată la zece ani.

Informații generale

Recomandarea privind drepturile de proprietate intelectuală și concurența a fost adoptată de Consiliul OCDE, reunit la nivel ministerial, la 8 iunie 2023, la propunerea Comitetului pentru Concurență. Aceasta revizuieste, consolidează și înlocuiește două recomandări anterioare adoptate în 1978 și, respectiv, 1989.

Recomandarea stabilește principiile-cheie aplicabile în cazurile de concurență care implică practici comerciale legate de proprietatea intelectuală (PI) și urmărește să ofere orientări cu privire la interacțiunea complexă dintre drepturile de proprietate intelectuală și concurență, pentru a asigura o funcționare corectă a piețelor și stimulente adecvate pentru inovare. Acest lucru este deosebit de important pentru economia digitală, care continuă să crească rapid în țările aderente.

Activitatea OCDE privind drepturile de proprietate intelectuală și concurența

Comitetul pentru Concurență a avut în vedere aspectele legate de PI încă de la înființarea sa și a elaborat două recomandări privind proprietatea intelectuală:

- Recomandarea privind acțiunile împotriva practicilor comerciale restrictive referitoare la utilizarea mărcilor și a licențelor pentru mărci [[OCDE/LEGAL/0162](#)], adoptată de Consiliu în 1978: prezenta recomandare a remarcat necesitatea de a remedia efectele dăunătoare ale anumitor practici comerciale restrictive legate de utilizarea mărcilor, în măsura în care astfel de practici nu sunt esențiale pentru protecția legitimă a dreptului exclusiv al titularului mărcii;

- Recomandarea privind aplicarea legislației și politici în domeniul concurenței în cazul acordurilor de licențiere în materie de brevete și know-how [[OCDE/LEGAL/0248](#)], adoptată de Consiliu în 1989: prezenta recomandare a recunoscut că drepturile de proprietate intelectuală, în special licențele acestora, sunt în general favorabile concurenței, chiar dacă acordarea de licențe pentru drepturile de proprietate intelectuală, ca și alte acorduri între întreprinderi, prezintă un risc de efecte anticoncurențiale.

De atunci, Comitetul pentru Concurența a organizat mai multe mese rotunde pentru abordarea relației dintre politica în domeniul concurenței și drepturile de proprietate intelectuală.

Activitatea Comitetului pentru Concurență în domeniul proprietății intelectuale și concurenței a demonstrat în toți acești ani necesitatea de a reflecta pe deplin asupra practicilor sau provocărilor actuale legate de domeniul proprietății intelectuale care nu se mai reflectă pe deplin în conținutul Recomandării privind proprietatea intelectuală.

Economiile au devenit din ce în ce mai bazate pe cunoaștere, inovarea fiind cheia succesului pe piețele globale, a modernizării lanțurilor valorice globale și a susținerii creșterii pe termen lung. În acest sens, abordarea drepturilor de proprietate intelectuală și al practicilor comerciale conexe de către principalele agenții din domeniul concurenței a suferit schimbări profunde – astfel cum s-a reflectat în activitatea Comitetului pentru Concurență de-a lungul anilor.

În ultimele două decenii, în întreaga lume au fost întreprinse acțiuni importante de asigurare a respectării normelor în materie de concurență în ceea ce privește practicile care implică proprietatea intelectuală. Astfel de practici includ, dar nu se limitează la: fuziunile care pot submina stimulentele pentru inovare; soluționarea anticoncurențială a litigiilor în materie de brevete referitoare la intrarea potențială a furnizorilor de medicamente generice în sectorul farmaceutic; posibilitatea unui comportament anticoncurențial în contextul proceselor de stabilire a standardelor; manipularea procedurilor de atribuire a PI; și abuzuri unilaterale de putere de piață derivate (cel puțin parțial) din drepturile de proprietate intelectuală în industriile de înaltă tehnologie, adesea în detrimentul IMM-urilor și al potențialilor concurenți.

În același timp, interacțiunea dintre drepturile de proprietate intelectuală și concurență a devenit din ce în ce mai proeminentă odată cu creșterea economiei digitale și cu extinderea acesteia dincolo de bunuri și servicii în alte domenii ale economiei. Problemele de concurență care apar în sectorul digital au devenit din ce în ce mai semnificative pentru autoritățile din domeniul concurenței, iar

multe dintre acestea ridică întrebări privind drepturile de proprietate intelectuală.

Având în vedere aceste evoluții, Comitetul pentru Concurență a considerat necesară actualizarea și consolidarea recomandărilor privind PI pentru a asigura relevanța continuă a instrumentelor sale juridice în acest domeniu crucial pentru activitatea economică și concurența pe piață.

Procesul de elaborare a Recomandării

Comitetul pentru Concurență a început să discute actualizarea și consolidarea Recomandării privind proprietatea intelectuală în 2021. Actualizarea și consolidarea Recomandării privind proprietatea intelectuală au fost ghidate de un grup de lucru informal format din părți interesate, iar procesul a implicat discuții privind mai multe proiecte, atât în cadrul grupului de lucru informal, cât și în cadrul Comitetului pentru Concurență, alte comunități politice ale OCDE fiind, de asemenea, consultate cu privire la proiect.

Secretariatul a organizat, de asemenea, un webinar cu părțile interesate externe relevante pentru a prezenta elementele constitutive ale proiectului de recomandări și pentru a spori vizibilitatea și relevanța acestora. Printre părțile interesate invitate s-au numărat reprezentanți ai organizațiilor internaționale (și anume Organizația Mondială a Comerțului, Conferința Organizației Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare și Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale), precum și reprezentanți ai BIAC, ai TUAC, ai Camerei Internaționale de Comerț, ai Asociației Internaționale a Barourilor (Comitetul Juridic al PI și al divertismentului), precum și cadre universitare cu o vastă expertiză în acest domeniu.

Domeniul de aplicare a Recomandării

Drepturile de proprietate intelectuală (DPI) urmăresc să promoveze inovarea și creativitatea prin găsirea unui echilibru între protejarea drepturilor inventatorului sau creatorului și promovarea evoluțiilor ulterioare sau cumulative. Ele fac acest lucru acordând inventatorilor și creatorilor dreptul exclusiv de a-și exploata invențiile și creativitatea într-o anumită perioadă și prin delimitarea domeniului de aplicare al acestui drept exclusiv.

Impactul DPI individuale asupra evaluărilor concurenței face, în mod normal, obiectul unei abordări de la caz la caz. Abordările țărilor în ceea ce privește relația dintre legislația în materie de concurență și drepturile de proprietate intelectuală au evoluat de-a lungul timpului, trecând de la aplicarea normelor formaliste la o concentrare contemporană asupra efectelor practicilor legate de

PI. În plus, pot fi observate o serie de abordări și tendințe general acceptate, iar efectul concurențial probabil al practicilor discrete legate de PI a devenit mai bine înțeles.

În timp ce Recomandarea din 1978 se referea numai la mărci, iar Recomandarea din 1989 se concentrează asupra brevetelor și acordării licențelor, Recomandarea acoperă toate drepturile de proprietate intelectuală și abordează dreptul concurenței și a proprietății intelectuale în general ca un singur instrument. Aceasta adoptă o abordare bazată pe principii care urmăresc nu numai să actualizeze recomandările privind proprietatea intelectuală, ci și să definească principiile aplicabile tuturor relațiilor dintre concurență și PI, abordând astfel nu numai problemele și provocările cu care se confruntă în prezent, ci și oferind un cadru pentru analiza noilor provocări care urmează să apară în viitor la intersecția acestor două discipline și pune un accent deosebit pe acordarea licențelor.

Recomandarea subliniază caracteristicile speciale ale DPI, menționând că aceste drepturi de PI ar trebui totuși tratate ca și alte forme de proprietate în scopul asigurării respectării legislației în materie de concurență. De asemenea, Recomandarea menționează complementaritatea dreptului concurenței și a dreptului privind proprietatea intelectuală în promovarea inovării și a bunăstării consumatorilor. Recomandarea se concentrează pe cinci componente: asigurarea respectării legislației în materie de concurență în ceea ce privește practicile comerciale legate de PI; evaluarea acordării licențelor privind proprietatea intelectuală; transparență și securitate juridică; remediile din dreptul concurenței legate de PI; coordonare și cooperare.

Pașii următori

Comitetul pentru Concurență va sprijini punerea în aplicare a Recomandării, servind drept forum pentru schimbul de informații și experiență cu privire la punerea în aplicare prin intermediul unui set de instrumente. Secretariatul OCDE va continua să dezvolte activități analitice relevante, mese rotunde, audieri, ateliere și conferințe în sprijinul lucrărilor aderenților și ale Comitetului pentru Concurență.

Comisia pentru Concurență va prezenta Consiliului, în 2028, un raport privind punerea în aplicare, diseminarea și relevanța continuă a Recomandării.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați: www.oecd.org/competition.

Informații de contact: DAFCOMPContact@oecd.org.